

12. 5. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Způsobuje monistický a dualistický systém nerovnost akciových společností?

V souvislosti s rekodifikací soukromého práva lze stále narazit na ustanovení zákonů, která nebyla uvedena do souladu s touto novou právní úpravou. Výklad těchto ustanovení pak může přinášet aplikační problémy a právní nejistotu. Nelze ovšem a priori uzavřít, že by se jednalo o natolik závažné rozpory, které by nebylo možné odstranit výkladem.

Jednou z takovýchto sporných otázek je, zda zavedením dualistické struktury nedojde k rozdílnému režimu udělování povolení k zahraničnímu obchodování s vojenským materiálem akciovým společností, a to v závislosti na tom, jaký způsob vnitřního řízení společnosti si zvolí, tedy zda budou uplatňovat monistický nebo dualistický systém.

Zákon č. [38/1994](#) Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů, v § 7 odst. 1 písm. b) upravuje požadavky na členy statutárního orgánu, prokuristy a členy dozorčí rady společnosti žádající o povolení k obchodu s vojenským materiálem. Zákon o č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“) přitom od 1.1.2014 umožňuje volbu mezi monistickým a dualistickým systémem řízení společnosti, přičemž dozorčí rada je zřizována pouze v monistickém systému. V dualistickém systému je pak zřizována rada správní.

Protože k poslední novelizaci zákona č. [38/1994](#) Sb. došlo v roce 2011, není v něm logicky pojem správní rada výslovně uveden. Objevil se proto názor, že členové správní rady nemusí splnit požadavky kladené zákonem na členy dozorčí rady.

Jedním z vodítek je § 456 odst. 2 ZOK, který uvádí, že kde se v tomto zákoně stanoví o dozorčí radě, rozumí se tím podle okolností správní rada nebo předseda správní rady anebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností. Ačkoliv z formulace „v tomto zákoně“ by bylo možné nabýt dojmu, že toto ustanovení lze použít pouze na úpravu uvedenou v ZOK a nikoliv v dalších zákonech, je nutné toto ustanovení aplikovat i na ostatní zákony. Smyslem této právní úpravy totiž není založit nerovné postavení mezi dvěma subjekty stejné právní formy, které se liší pouze vnitřní strukturou. Toto stanovisko podporuje i § 396 odst. 3 ZOK, podle kterého v pochybnostech platí, že je zvolen dualistický systém. Toto upřednostnění dualistického systému je výslovně uvedeno proto, že jeho úprava v ZOK je komplexní.

Navíc správní rada jmenuje statutárního ředitele, který je podle § 463 odst. 1 ZOK statutárním orgánem, ostatní členy správní rady tedy nelze považovat za členy statutárního orgánu, avšak je třeba je považovat za členy kontrolního orgánu společnosti. I z tohoto důvodu je nutno analogicky aplikovat ustanovení o dozorčí radě všude tam, kde se hovoří o správní radě. Nelze také přehlédnout, že pro členy dozorčí i správní rady zákon stanoví stejné podmínky výkonu funkce.

S ohledem na výše uvedené nelze dospět k jinému závěru, než že pro společnosti s monistickou strukturou platí stejná pravidla jako pro společnosti s dualistickou strukturou a to ve všech právních předpisech, včetně zákona č. [38/1994](#) Sb., v opačném případě by se jednalo o nepřípustnou diskriminaci.

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)